

Vänsterpartiet Umeå

Budget 2016

DET EKONOMISKA LÄGET

Umeå kommun befinner sig i ett trängt ekonomiskt läge. Stora investeringar i dyra om- och nybyggnationer de senaste åren har tillsammans med förändringar i det kommunala utjämningsystemet och stora volymökningar inom för- och grundskola och äldreomsorg gjort det svårare att upprätthålla en god servicenivå i kommunens kärnverksamheter skola, vård och omsorg. Vänsterpartiet är för stadsutveckling, men aldrig på bekostnad av de som behöver välfärden mest.

UMEÅ SKA VÄXA UTAN STORSTADSPROBLEM

Vänsterpartiets budget genomsyras av två vägledande principer: barnperspektivet och omfördelning mellan män och kvinnor. Vänsterpartiet tror på välfärd framför skrytprojekt. Endast genom att stärka upp välfärden och människors trygghet kan vi nå målet om ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Umeå.

DEN BARNVÄNLIGA STADEN

Umeås främsta varumärke och vår starka konkurrenskraft består av vår välfärd. En hög nivå på välfärden är vårt främsta konkurrensmedel jämfört med andra städer i Sverige och världen. Hos oss det tryggt och roligt att växa upp. Klokt nog har vi satsat på lekplatser, parker, föreningsliv, idrottsklubbar och gratis kulturarrangemang för barn. Vi har satsat på hög lärartäthet i skolor och förskolor, vi har gratis museer och bygger äventyrslekparker, där barnen får uppleva att världen är till för dem.

Vänsterpartiets vision om den barnvänliga staden ska genomsyra alla beslut, från såväl stadplanering som att få äta frukt på fritids. Genom att sätta barnet i centrum så för vi en politik för trygghet, feminism och social och ekologisk hållbarhet. Platser där barn vistas upplevs som trygga, därför ska det offentliga rummet byggas med ett barnperspektiv.

Att bygga den barnvänliga staden är en investering i Umeås konkurrensfördel för ett starkare näringsliv. När människor flyttar hit för att starta företag så är det inte närheten till Arlanda, Tokyo eller New York vi skyltar med. Vi har inte de flashigaste barerna eller den billigaste arbetskraften. Det Umeå marknadsför ska vara de bästa uppväxtvillkoren för barnen. Vi satsar på skolan, förskolan, elljusspår, natur- och kulturupplevelser. Om vi bygger breda gator och tar bort trottoarkanter så att barnvagnar smidigt kan ta sig fram så gäller detsamma för rullstolen och permobilien.

EN FEMINISTISK EKONOMISK POLITIK

Kvinnohatet hittat ständigt nya former. Våldet och det sexualiserade våldet begränsar alla kvinnors liv. Utan verkliga satsningar på att lyfta de problem som våldet orsakar och möta det med trygghetsskapande åtgärder är allt jämställdhetsarbete inte tillräckligt.

För att motverka våld och arbeta proaktivt med jämställdhet behövs en tydlig omfördelning av resurser mellan män och kvinnor. För framtidens Sverige och Umeå är omfördelning av resurser mellan män och kvinnor helt avgörande för att nå målet om jämställdhet och social hållbarhet. En feministisk ekonomisk politik måste innehålla satsningar på de kvinnor som bär välfärden på sina axlar. De kvinnodominerade yrkesgrupper som sliter hårdast för att ge våra utsatta barn och äldre en trivsamt vardag, har skamligt dåliga arbetsvillkor och låga löner. I ett trängt ekonomiskt läge kan Umeå som kommun inte råda bot på årtal av missgynnande, men i budgeten för 2016 föreslår vi några inledande åtgärder för att komma till rätta med det vi har identifierat som de främsta arbetsmiljöproblemen i kommunen.

VÄNSTERPARTIETS BUDGETSATSNINGAR

Vård-skola-omsorg – 50,2 miljoner mer i ram

En välfärd att lita på är kommunens kärnuppdrag. I kärva tider måste barn, unga och äldre prioriteras framför byggnationer och bilvägar. Vänsterpartiet finansierar lönehöjningar och volymökningar fullt ut i För- och grundskolenämnden, Äldrenämnden och Individ- och Familjenämnden och då måste kommunadministrationens överbyggnad stå tillbaka och andra effektiviseringar.

Våldets konsekvenser – 1,7 miljoner

Kunskapen om våld i nära relationer behöver både bredd och spjutspetskompetens. Samverkan och samlokalisering är ett bra sätt att kunna integrera fler huvudmän att arbeta med komplexa frågor för bästa möjliga stöd. Det görs i Umeå genom Centrum mot våld, där kommun och landsting samarbetar för att ge våldsutsatta kvinnor och barn hjälp att komma vidare i livet. Att samtala med barn som bevittnat eller varit utsatta för våld är ett av de viktigaste uppdrag vi har, och kompetensen bör på sikt integreras i flera verksamheter. Därför vill Vänsterpartiet finansiera en ytterligare tjänst jämte den som finns idag.

För att stärka mottagningens viktiga arbete både gällande Kvinnofridsmottagningen och Mansmottagningen vill V dessutom tillskjuta 1 miljon som bäst kan prioriteras inom verksamheten. Ett mål är att på sikt erbjuda professionell kunskap och samverka med andra mindre kommuner och att arbeta mer länsövergripande. På sikt skulle det kunna generera vissa intäkter utifrån specialistkompetens.

Fler lägenheter till våldsutsatta – 5 miljoner

En avgörande faktor för att kunna lämna ett förhållande präglad av psykiskt, fysiskt, sexuellt och ekonomiskt våld är behov av skydd och någonstans att bo. Att erbjuda skyddsboende och mer långsiktigt boende till behövande i form av fler bostadsrätter är viktigt ur flera aspekter. Dels är det ett skydd i sig att inte behöva röja sin identitet för hyresvärderna och tvingas man snabbt fly som riskerar man inte att hamna vid sidan om på bostadsmarknaden. Vänsterpartiet vill därför lägga till 5 miljoner på Fastighets investeringsbudget, öronmärkta för lägenheter till våldsutsatta, som ska ingå som en del i kedjan av möjligt stöd.

Reformpaket IFN – 11,4 miljoner

Utöver att kompensera Individ- och familjenämnden fullt ut för löneökningar och volymökningar, lägger Vänsterpartiet in i budgeten den lönesatsning vi under 2015 utlovade på socialsekreterare inom Barn & Unga – en enhet där medarbetarna har de tuffaste avvägningarna gällande barn som riskerar att fara illa, eller redan är i behov av omfattande samhällsskydd. Vi öronmärker 5 miljoner till riktade satsningar gällande en nödvändig rockad inom barnvården för att arbeta mer på hemmaplan och undvika placeringar. En social investering som har visat sig lyckad har varit Hälsa Lärande Trygghet – ett verksamhetsöverskridande projekt mellan Primärvården, skolan och socialtjänsten för att arbeta med barn och unga i första linjen. Denna nationellt prisade verksamhet ska permanentas och V finansierar de fem fasta tjänsterna som behövs för utbyggnad i alla stadsdelar.

6-timmars arbetsdag inom äldreomsorgen – 10 miljoner

Arbetstidsförkortning är en mångfacetterad reform som handlar om att göra stora samhällsvinster ur ett barn-, hälso-, feministiskt och fördelningsperspektiv. Främsta argumentet för en daglig arbetstidsförkortning är den dagliga närvaron med barnen. Att kunna hämta tidigare från förskola/fritids och undvika långa dagar för barnen är kvalitetstid. Tiden med barnen går inte i repris. Ur ett folkhälsoperspektiv är det avgörande att få kontinuerlig återhämtning för att kunna bibehålla en livslång hälsa. Ett första steg mot en sådan reform vill vi ta inom äldreomsorgen, där samvetsstress och obekväma arbetstider utgör ett hot mot hälsan hos en kvinnodominerad arbetsgrupp.

Barn och ungas skolgång – 20,5 miljoner mer i ram

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett överskott för 2014 på 14,7 miljoner, en budgetavvikelse på 2,6 %. Överskottet beror i huvudsak på att färre elever går på gymnasiet, samt att färre elever från Umeå har valt att studera i annan kommun och fler elever från annan kommun har valt att studera i Umeå.

Först år 2019 ses en elevökning av gymnasieelever. Däremot fortsätter antalet elever i de lägre åldrarna att öka; 2015 låg ökningen på ca 400 elever. För- och grundskolenämnden fick

inte någon kompensation för volymökningarna 2015.

För och grundskolan går mot ett underskott 2015, trots de 18 miljoner i projektpengar som förskolan tillskjutits för 2015. För och grundskolan har därmed stora behov av en utökning av budgetramen. Vänsterpartiet driver alltså kommunfullmäktiges mål om 15 barn per grupp i förskolan. En kraftigt utökad budgetram för FGN måste till om detta mål ska nås under mandatperioden. Vänsterpartiets budgetförslag innebär ett betydande steg på vägen mot detta mål.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tog den 22 april 2015 beslut om att korttidstillsyn (fritidsverksamhet för särskolan) bör övergå från gymnasiet till socialtjänsten. Vänsterpartiet reserverade sig mot detta beslut då det är anmärkningsvärt att utöva särskiljandets politik samt att överskottet används till en fördjupad utredning om hur skolan tillgodoser en meningsfull och pedagogisk fritidsverksamhet för barn med funktionshinder över 12 år.

Barn och ungas fritid, 3 mkr

Då Fritidsnämndens har valt att hyra Gymnastikens hus i Balticgruppens lokaler på Mariehem så kommer den årliga driftskostnaden att vara ca 1 miljon kronor högre än om man valt att bygga Gymnastikens hus i anknytning till den nya idrottshallen på Midgårdsskolan, vilket kommunens tjänstemän rekommenderade. Beslutet frångick kommunens normala principer och styrdokument. Midgårdsalternativet hade inneburit ekonomiska samordningsvinster med skolan och lokalerna skulle ha nyttjats dagtid för nya gymnasielinjer med inriktning på gymnastik och nycirkus.

Placering av Gymnastikens hus och kommunens hårt ansträngda ekonomi innebär drygt 750 registrerade föreningar med omfattande barn- och ungdomsverksamhet drabbas hårt. Det vill Vänsterpartiet undvika och satsar vi 3 miljoner i ramförstärkning till Fritidsnämnden för att säkra ett bibehållet aktivitetsstöd till barn och unga.

Gratis kollektivtrafik upp till 12 år – 7,6 miljoner

Att låta barnen åka gratis inom kollektivtrafiken är en satsning direkt till barnen, en miljöatsning och ett ekonomiskt stöd för föräldrar med låga inkomster så att barnen på egen hand kan ta bussen till fotbollsträningen. För föräldrar med flera barn i varierande åldrar innebär det att det inte blir billigare att ta bilen. Tidigt får barnen upptäcka tjuvningen med kollektivtrafik och den självständighet som det ger. Detta handlar om en satsning, men i praktiken är det en kompensation för uteblivna biljettintäkter.

MÅL OCH VERKSAMHETSDIREKTIV FÖR UMEÅ KOMMUN

Övergripande mål för Umeå kommun:

- Umeå ska bygga den barnvänliga staden - barnperspektiv och barnkonsekvensanalys ska föregå alla beslut på alla nivåer.
- Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- Vi ska ge förutsättningar för en jämställd resursfördelning av kommunala medel och bidra till män och kvinnors lika makt att forma sina liv.
- Umeå kommun ska säkerställa kommuninnevanornas behov av bostäder genom att finansiera byggnation av kommunalt ägda hyresrätter med rimliga hyror.

Kommunövergripande uppdrag

1. **Att** införa en tydlig barnkonsekvensanalys för att kommunala beslut och på alla nivåer.
2. **Att** i alla större detaljplaner kommunen tar fram på egen mark planera platser för framtida behov av mark till offentlig verksamhet
3. **Att** utreda möjligheten att ge ut en grön obligation för att finansiera kommande investeringar som ryms inom begreppet grön obligation (exempelvis VA-investeringar). (För att säkerställa att tillräckligt med investeringsmedel finns för att klara ett bostadsbyggande på minst 200 lägenheter per år inom vår allmännyttiga Bostaden AB.)
4. **Att** utreda möjligheten att införa möjligheten till kollektivkontrakt inom Bostaden
5. **Att** utreda möjligheterna att skapa ett kommunalt byggföretag för att öka byggandet av bostäder (och därmed kunna minska bostadsbristen) samt utreda möjligheterna för byggande i egen regi av Bostaden.
6. **Att** undersöka möjligheten att skapa en gemensam bostadskö för de allmännyttiga bostadsföretagen och det kommunala bostadsägandet i Umeåregionen, där även möjlighet för privata hyresvärdar att ansluta sig ska finnas med.
7. **Att** kommunen verkar för att pendeltåget mellan Vännäs och Umeå förlängs till Holmsund.
8. **Att** Kommunfullmäktige ska fastställa nya direktiv för kommunstyrelsens utvecklingsanslag.

9. **Att** Jämställdhetsutskottet ska vara remissinstans för alla principiellt viktiga beslut i kommunen.

10. **Att** tillsvidareanställning praktiseras efter ett år inom Kommunals avtalsområde.

NÄMNDSSPECIFIKA UPPDRAG

För- och grundskolenämnden

11. **Att** ta fram en handlingsplan för att nå Kommunfullmäktiges mål om 15 barn per grupp i snitt i förskolan, med en specifik tidplan kopplad till en finanseringsplan.

Individ- och Familjenämnden

12. **Att** analysera hela kedjan av det förebyggande arbetet med barn och unga – placeringar och hemtagning – utifrån ett barnperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv.

13. **Att** eftersom bostäder är nyckeln till att nå målen om självständighet och självförsörjning: ta fram tydliga politiska prioriteringar för hur bosociala kontrakt ska användas, i syfte att tydliggöra boendekedjan.

Tekniska nämnden

14. **Att** utvärdera konkurrensutsättningen av städverksamhet ur ett ekonomiskt perspektiv.

15. **Att** ge nämnden i uppdrag att se över möjligheterna att utforma en lekpark som även passar gravt funktionshindrade barn med rullstol och andra fysiska funktionsnedsättningar.

16. **Att** under år 2016 ta fram en plan för en försöksverksamhet om hur anställda inom Måltidsservice och Städservice ska kunna träna på arbetstid.

MEX (Mark och Exploatering) under Kommunstyrelsen

17. **Att** arbeta fram en lösning för att flytta skjutbanan på I20 i syfte att underlätta bostadsbyggande

- 18. Att** utreda hur Umeå kommun prismässigt ligget till jämfört med den privata marknaden gällande priser för småhustomter, som ett led i att öka möjligheterna att långsiktigt säkra mark för ett ökat bostadsbyggande.
- 19. Att** utreda möjligheten att genomföra ett projekt med markfördelning för flerbostadshus, där kommande hyresnivåer väger tungt för vilket företag som får bebygga marken
- 20. Att** prioritera att ta fram nya fördjupade översiktsplaner som kan ge störst mängd nya bostäder och som skapar störst förutsättningar för fler arbetsplatser.

Kulturnämnden

- 21. Att** utifrån att stadsbiblioteket i nya Väven är stängt på söndagar, se över öppettiderna på biblioteken när folk är lediga.
- 22. Att** Kulturnämnden utreder hur och var avgiftsfria replokaler och fria scener för dans och musik ute i stadsdelarna skulle kunna förverkligas.

Äldrenämnden

- 23. Att** påbörja ett arbete för att avskaffa det frivilliga valfrihetssystemet LOV gällande privata företag där eventuella överskott inte investeras i välfärden.

INVESTERINGSUPPDRAG

- **Lekpark i centrum – andra etappen på Rådhusplanaden, 3,0 mkr**
Barnen ska ha den centrala platsen i stadsrummet. En lekplats i centrum bör vara central och hålla hög kvalitet så att den passar i stadens absoluta centrum samt vara ett attraktivt utflyktsmål för stor och liten, gärna med en konstnärligt utformad gestaltning. Lekparken bör ligga på Umeås paradgata och om vi slår ihop satsningen med byggnationen av Rådhusplanadens andra etapp så minskas den delen av framtida investeringar.
- **Bostadsrätter – riktad satsning för våldsutsatta, 5 mkr**
Vänsterpartiet vill lägga till 5 miljoner på Fastighets investeringsbudget, öronmärkta för lägenheter till våldsutsatta, som ska ingå som en del i kedjan av möjligt stöd.
- **GC-Teg, 0,5 mkr**
Lägga tillbaka påbörjad satsning på gång- och cykelväg mellan broarna på Teg. Viktigt att färdigställa påbörjad planering och påbörjad juridisk process.

V skjuter upp följande investeringar till skillnad från S-förslag

Rådhusorget, ger 3,5 miljoner i minskade avskrivningar och räntekostnader.

AVLUTNINGSVIS

Umeå ska vara den inkluderande och välkomnande staden. Ett samhälle är aldrig starkare än sin svagaste länk, och staden får aldrig växa utan att även de mest utsatta ska med. Vi i Umeå klarar aldrig av att växa och utvecklas endast med den egna befolkningen, utan behöver kärleksinvandrarna, utbytesstudenterna, de ensamkommande barnen, flyktingarna, gästforskarna och romerna. Vi behöver unga människor som vill komma hit, leva sina liv och bidra till den dynamiska, progressiva och röda staden som Umeå personifierar. Vårt Umeå.

VÄNSTERPARTIET. VILL MER.

Vänsterpartiets budgetförslag för 2016 Umeå kommun

Nämnder*	(S) ram 2016	(V) prioriteringar	(V) ram 2016
ÄLDRENÄMNDEN	1 075,2		1 087,8
Kompensation Index 0,5 % ÄO		2,6	
6 timmars arbetsdag ÄO full lön		10,0	
INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN	1 240,3	1,2	1 257,2
Kompensation Index 0,5 % IFN		2,6	
Riktade satsningar barnavårdskedjan		5,0	
Lönesatsning Barn & Unga		2,9	
Barnahus inom Centrum mot våld		0,7	
Centrum mot våld: Kvinnofrid/Mansmot.		1,0	
Hälsa-Lärande-Trygghet full utbyggnad		3,5	
FÖR- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN	2 244,4	6,2	2 265,1
Kompensation Index 1,3 % FoG		14,5	
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	13,7		14,4
Budget- och skuldrådgivn. barnfamiljer		0,7	
FRITIDSNÄMNDEN	201,1	3,0	204,1
Avgiftsfri kollektivtrafik till 12 år		7,6	7,6
Tekniska nämnden	255,2	-13,0	242,2
Byggnadsnämnden	41,3	-1,0	40,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	546,8	-5,0	541,8
Kommunstyrelsen	418,5	-20	394,1
Region Västerbotten medlemsavgift omförhandling		-0,4	
Minskat arvode/mandatstöd 15 %		-3,0	
Bidrag Folkets hus		-1,0	
Oförutsedda behov	38,4	-8,4	30,0
MEX och kapitalkostn. utanför ram, pensioner, finans, ej uthyrda lokaler	111,8	-3,0	108,8
Förändring avskrivningar och ränta	-12,0	-3,1	-15,1
Totalt inkl. alla nämnder	6 300,7		6 304,3
Finansieringsutrymme	6 315,7		6 315,7
Resultat	15,0		11,4

*Överförmyndarnämnden, Kommunfullmäktige och Kulturnämnden: inga ändringar mot S-budget.